

Илия войвода.

(Пѣснь).

Вѣтъръ вѣе прѣзъ гора минува,
Катъ минува ясенъ гласъ донася.
Що за гласъ е тъй сладко що звучи?
Далъ на славей, далъ на еребица?
Не е славей, не е еребица,
Ток' е юнакъ — Илия войвода.
Провикна се Илия войвода,
Провикна се отъ гора висока,
Провикна се рано въвъ ведѣля,
Кога всичко тихо е и мирно,
Кога нищо нѣма да се грижи,
Нито човѣкъ, ни гора, ни птица.
Вика юнакъ на вси четири страни,
Вика ясно и дума си дума:
„И станете, момци млади силни,
И вси вне граждани, селяни,
Сбирайте се тука подъ тозъ байракъ,
Сбирайте се и пушки дигнете,
Прѣнашете тънки остри саби,
Па станете всичкитѣ задружно,
Да прѣмахнемъ това цѣрно робство
Стига вече що сме робували,
Стига вече мъжи сме търгали
Отъ тѣзъ турци люти като змии,

Като змии и като звѣрове!
Всѣка юнакъ, а вѣтрець си вѣе
И развѣва тажно черно знаме,
И разнася думи по вси страни:
Отъ върхове въ долове дълбоки,
Отъ долове въ друмове широки:
Ти стигнаха думи, сладки думи
Дуръ въвъ Охридъ и въ цѣло охридско.
Щомъ ги чухъ тия сладки думи,
Си станаха момци млади силни,
Прѣнасаха тънки остри саби,
Задигнаха тънки дълги пушки,
Се стекоха къмъ тозъ гласъ небеснъ,
Се събраха подъ то черно знаме,
Околъ тоя младъ юнакъ войвода:
Се сготвиха да бранятъ раята
Отъ турчина — нашия тиранинъ.
Гражданитѣ пушки имъ купувать,
Селянитѣ подслонъ имъ имъ даватъ
Старцитѣ пѣкъ само Бога молятъ,
Старичкитѣ само благославятъ,
Моми, булки хвални пѣсни пѣятъ,
Пѣсни пѣятъ, чемширъ вѣнци виютъ,
Вѣнци виютъ, росни китки китятъ:
А пѣкъ турци — всички с' исплашихи,
Нито единъ не смѣе да шавие:
Прѣди слънце вечеръ да си зайде,
Прѣди нощъта тиха да настъпни,
Тѣ се криятъ като пѣжни були,
Се затварятъ съсъ желѣзни куки
Съсъ желѣза и врата желѣзни.
А войвода младъ юнакъ Илия
Съсъ своитѣ момци млади силни,
Дебне мъжки алитѣ, поганитѣ,
Дебне мъжки и вчасъ ги прѣмахва:
А на рая куражъ той ѣ дава

Куражъ дава и сладко говори:
„Смѣло, братя, вие не се бойте,
Много било, малу останкло!
Кукувица въ гора като кукне,
И гората млада катъ развие,
Пролѣтъ мила скоро като дойде,
Всички веднажъ, всичкѣ задружно,
Да развържемъ рѣцѣ завързани,
Да пакършимъ снѣджирѣ жегъзни,
Да ирѣмахнемъ това църно робство! . . .
Стига вече що сме робували
Стига вече мъжи сме търгали
Отъ тѣзи турци люти като амни
Като амни и като звѣрове!“ . . .
Чекатъ момци, чекатъ млади сили,
Чекатъ стари, чекатъ моми, булки
Пролѣтъ мила скорс да си дойде,
Кукувица въ гора да си кукне,
И гората млада да развие,
Та да ставѣтъ борба да се борѣтъ,
Борба страшна, борба и неравна,
Чекатъ клети, чекатъ и дочекватъ
Вѣсто пролѣтъ потеря ужасна,
Вѣсто помощъ прѣдателство подло
И тъмница вѣсто слободня! . . .
Но що бѣше, да би нивга не билъ,
Владиката отъ Битоля града!
Щомъ си узна, щомъ се той научи,
На турцитѣ вели и говори:
„Ой ви турци, мили, мои турци!
Що стоите, що млчите още?
Не виждате, или пъкъ не знайте
Какво готвѣтъ *бугаритѣ* тука?!
Я, станете и ги изколете,
Или всички до единъ вържете
И въ заидани нухъ ги затворете!

Ахъ защ' не съмъ азъ на ваше мѣсто,
Тѣ да виджтъ, що искатъ да правжтъ!* ...
Проклетъ да е що тѣй ги насѣска
Като дяволъ, като зълъ клеветникъ! ...
Си скокнаха тогазъ диви турци,
Се спустнаха като диви исега
Въвв Охрида, въвв лѣния Варошъ
И въвв цѣло Охридско и Стружко.
Распрѣснаха младата дружина,
А мнозина избиха на мѣсто,
Иаловиха два синджира роби,
Два синджира граждани, селяни:
Първи синджиръ старци бѣлобради,
Втори синджиръ дѣца младолики.
Клети раи катъ овци ги влачжтъ
Въвв Битоля, въ заиданитѣ влажни.
Гдѣ си, Марко, Марко Кралевике,
Да избиешъ прѣдатели подли,
Да патрепанжъ тѣзъ турци крѣвници,
Да патрошишъ вериги желѣзни,
Д' освободишъ два синджира робѣе?
Но си спие Марко Кралевике,
Спие Марко, не иска да знае,
Че клетитѣ, неговитѣ брата
Пъшкатъ, страдатъ и лѣтѣ, и зимѣ,
Пъшкатъ, страдатъ и денѣ, и нощѣ,
И ще пъшкатъ, и вѣчно ще страдатъ,
Докатъ духътъ на юнака Марка
Не се тамо у всички пробуди
И у старци, и у млади момци,
И у мъжи, и юначни жени! . . .